

Múzejné noviny

VYCHÁDZAJÚ PRI PRÍLEŽITOSTI MEDZINÁRODNÉHO DŇA MÚZEÍ

HUMENNÉ, MÁJ 2009

Súčasný stav a tempo života spoločnosti už nestavia múzea pred dilemu, či je potrebné intenzívne komunikovať, ale problémom je koľko času a finančných prostriedkov vieme vyčleniť na komunikačný proces a akým spôsobom komunikovať.

Pri vytváraní vlastnej komunikačnej stratégie si múzea musia položiť otázku – čo dnes dokážu vlastnými silami urobiť. Rozhodne nemôžu zásadne zmeniť myslenie verejnosti. Môžu však ovplyvňovať verejnú mienku a pôsobiť na jej utváranie. Môžu meniť obsah a spôsob komunikácie s verejnosťou, vyberať témy, prezentovať svoju činnosť tak, aby čo najlepšie dokázali využiť svoje silné stránky. V prípade marketingovej komunikácie to znamená sústavnú a intenzívnu komunikáciu so zákazníkom.

Špecifikom múzejnej komunikácie je nevyhnutnosť uvedomovania si v procese tvorby komunikačnej stratégie, že predovšetkým vedecká povaha múzejnej práce a múzejného produktu nemôže dominovať v múzejnom komunikáte. Múzejná komunikácia preto musí vo všetkých výstupoch z múzea abstrahovať primeranú dávku odborných poznatkov a tieto komunikovať populárnou formou, tak, aby boli zrozumiteľné širokej verejnosti. Múzejná komunikácia musí zároveň reflektovať požiadavky súčasného moderného návštevníka a tieto požiadavky zosúladiť s muzeologickými postupmi múzejnej činnosti i múzejnej komunikácie.

Fedič
riadiateľ múzea

Reštaurovanie štukového stropu vo vstupnej hale kaštiela

REKONŠTRUKCIA RENESANČNÉHO KAŠTIEĽA

Vihorlatské múzeum v Humennom pôsobí ako regionálne múzeum pre oblasť Horného Zemplína (okresy Humenné, Snina a Medzilaborce). Jeho poslaním je na základe prieskumov a výskumov zhromažďovať, ochraňovať, vedecky a odborne zhodnocovať, odborne spracúvať a verejnosti prezentovať doklady vývoja spoločnosti a prírody. Špecializovaným zameraním je výskum dejín a dokumentácia života rómskeho etnika v oblasti východného Slovenska. V jeho správe sú dva kaštiele (v Kamenici nad Cirochou a v Humennom - sídlo múzea) a Expozícia ľudovej architektúry a bývania v Humennom – skanzen.

V roku 2008 sa v renesančnom kaštieli, ktorý je sídlom múzea uskutočnila rozsiahla rekonštrukcia, ktorá determinovala celú činnosť múzea. Predchádzalo jej náročné prípravné konanie, realizácia

projektov a schvaľovanie príslušnými územnými inštitúciami. Na základe rozhodnutí a schválení projektovej dokumentácie bol realizovaný predstihový reštaurátorský prieskum v objekte a uskutočnili sa rekonštrukčné práce zamerané na statické zabezpečenie kaštiela, rekonštrukciu elektrických a svetelných rozvodov a ústredného vykurovania. Uskutočnila sa modernizácia elektrickej zabezpečovacej signalizácie, elektrickej protipožiarnej signalizácie a zabezpečovacieho kamerového systému vo vstupných priestoroch budovy. Boli zreštaurované štukové stropy, kaštieľ bol kompletne vymalovaný, boli vymenené nevhodné svietidlá a staré plastové podlahy nahradili nové.

Napriek prebiehajúcej rekonštrukcii sa nám vďaka dobrej organizácii práce ale aj tvorivému a zodpovednému prístupu všetkých zamestnan-

cov múzea darilo plniť aj úlohy, ktoré vyplývajú zo štatútu múzea. Pre našich návštevníkov sme realizovali atraktívne výstavy a tradičné podujatia, zintenzívnili sme medzinárodnú spoluprácu a pozornosť sme venovali aj novým marketingovým aktivitám.

V prvom štvrtroku roku 2009 sme sa sústredili na reínštaláciu umelecko – historickej expozície, prípravu projektov a tvorbu databáz potrebných na vytvorenie novej prírodovednej a rómskej expozície. Úspešné plnenie náročných úloh v budúcnosti spájame v múzeu s prehĺbvaním marketingovej koncepcie v riadení a činnosti inštitúcie, ako aj s aktualizáciou organizačnej štruktúry múzea a personálnym reínžinieringom ľudských zdrojov smerom k posilneniu múzea odbornými pracovníkmi.

Mgr. Vasil Fedič

Pamätník M. R. Štefánika

Punc oficiálnosti mala slávnosť odhalenia pamätníka M. R. Štefánika v Humennom. Dielo vzniklo na podnet V. Kovátsa v náklade 70 000 korún z prostriedkov, ktoré boli získané zbierkami a darmi. Slávnostné odhalenie pamätníka, ktoré sa uskutočnilo 25. novembra 1934, patrilo medzi najvýznamnejšie slávnostné udalosti v medzivojnovom období. Prítomná bola početná oficiálna delegácia, v ktorej nechýbal minister obrany, krajský prezident, ako

Pamätník M.R.Štefánika

i gen. Lev Prchala. Súčasťou slávnosti boli prejavy zúčastnených hostí, defilé lietadiel a slávnostný obed u Mandla. Priamy prenos vysielalo košické rozhlasové štúdio a jeho vysielanie preberal aj pražský rozhlas. Filmové zábery slávnosti, spolu s predstaviteľmi mesta a okolia, propagovali Humenné vo vojenskom filmovom žurnáli. Pri tejto príležitosti bolo priestranstvo pred zámockým parkom, kde bola umiestnená socha, premenované na Štefánikovo námestie.

Zdroj: Dejiny Humenného

Ťmenie

V zbierkach múzea sa nachádza niekoľko kusov luxusných loveckých zbraní s kolieskovým zámkom, vyrábaných v období 16.-18. storočia na objednávku.

Z konca 17. storočia pochádza ranobaroková ručnica s

na zbraniach

kolieskovým zámkom a pažbou nemeckého typu. Vyrobená bola z orechového dreva s bohatým slonovinovým zdobením. Na pravej strane pažby je okrem centrálne umiestneného erbu figúrka lovca držiaca v ruke mlat, oproti je vyobrazený medveď na zadných labách. Na ľavej strane pažby sa nachádza lovec nesúci na palici prehodenej cez plece uloveného zajaca. Zámok je vyrobený zo slonovinej platničky a zdobený rytou kresbou s klasickým loveckým námetom. Cieľník má tvar štylizovaného kvetu. Zámok je hladký, kohútik ornamentálne vyrezávaný a krycia doska panvičky má tvar štylizovaného listu.

Zaujímavým exponátom je aj celopažebná ručnica s kolieskovým zámkom vyrobená v roku 1722 Wenzelom Spatzie vo Viedni. Pažba stredo-európskeho typu je vyrobená z orechového dreva a ozdobená vložkami z rytej kosti. Na lícnici je oválna kartuš rozdelená na tri polia, nad ktorou je šľachtická korunka. Po stranách sú dva levy zachytené v skoku. Kolieskový zámok je pokrytý rytou figurálnou výzdobou bojových výjavov. Napínacia plocha je zdobená alegorickou postavou odpočívajúceho Turka.

PhDr. Ivana Strakošová

História vojenských cintorínov

Koncom roka 2008 vyšla vo vydavateľstve REDOS Humenné pre Klub vojenskej histórie Beskydy v Humennom, autorov M. Drobňáka, M. Korbu a R. Turika, publikácia pod názvom Mementá prvej svetovej vojny - cintoríny v okresoch Humenné a Medzilaborce, ako prvá z pripravovanej trojdielnej edície zameranej na problematiku cintorínov prvej svetovej vojny na severe východného Slovenska.

V úvodnej časti sa autor M. Korba venuje bojovým operáciám, ktoré v tomto regióne prebiehali od novembra 1914 do mája 1915. Je evidentné a chvályhodné, že autor pri spracovaní state využíva zahraničné archívne pramene. Po krátkej genéze vzniku vojenských cintorínov uvádzajú autori M. Drobňák a R. Turik štyridsaťdeväť profilov vojenských cintorínov nachádzajúcich sa v okresoch Humenné a Medzilaborce (polohopisná lokalizácia a fotodokumentáciou cintorína, analýza dostupných archívnych dokumentov, opis súčasného stavu cintorína s návrhom ďalšieho postupu pri jeho udržiavaní).

Možno konštatovať, že publikácia Mementá prvej svetovej vojny - cintoríny v okresoch Humenné a Medzilaborce má všetky atribúty cennej historickej práce a vytvára predpoklady vzniku hodnotného diela, ktoré môže byť prínosom pri poznávaní doteraz nedostatočne zmapovaných miest vojenskej histórie. Publikáciu možno odporúčať do pozornosti učiteľov histórie na všetkých stupňoch škôl.

Mgr. Vasil Fedič

Zrekonštruovaný vojenský cintorín neďaleko kláštora v obci Krásny Brod

Vojské významenia prvej svetovej vojny

V zbierkach Vihorlatského múzea sa v súčasnosti nachádza niekoľko významení, ktoré boli udeľované za statočnosť v bojoch 1. svetovej vojny.

Medaila za statočnosť – der Tapferkeitsmedaille bola založená Františkom Jozefom I. ako trvalé a viditeľné významenie vojaka dňa 5. júna 1849. Nahrádzala dovtedajšie spôsoby odmeňovania, teda peňažnú odmenu alebo verejnú pochvalu. V roku 1914 dochádza k novému vydaniu medaile za statočnosť. Razená bola v zlate a striebre. Averz znázorňuje cisára v maršalskej uniforme s Radom zlatého rúna a veľkostuhou Vojského radu Márie Terézie. Okolo celého poprsia je nápis: FRANZ JOSEF I. V. G. KAISER VON OSTERREICH [František Jozef I. z božej milosti cisár rakúsky]. Medaila mala priemer 31 mm, mala hmotnosť 17 g a malé pevné uško.

Dňa 14. februára 1915 bola cisárskym rozkazom založená bronzová medaila za statočnosť (50/50 bronz a delový bronz), s váhou 15 g a priemerom 30 mm. Významenie udeľovali vojakom priamo v poli veliteľia armád. (Vojaci, ktorí toto významenie získali mali nárok na doživotnú penziu stanovenú takto: 30 korún mesačne za zlatú, 15 korún za striebornú 1. triedy, 7,50 za striebornú 2. triedu, za bronzovú sa penzia neudeľovala.)

Dňa 29. novembra 1915 bola založená železná medaila označ-

Ludskú spoločnosť, od jej zrodu až po dnešok, sprevádzajú najrôznejšie symboly. So štátnou symbolikou či postavou toho, ktorého vládca boli vždy úzko spojené aj vojenské symboly – zástavy, uniformy, medaily a odznaky nosené na uniformách. Ich štúdiom sa zaoberá jedná z pomocných vied historických – faleristika.

vaná aj ako náhradný kov, ktorú mohli dostať aj poddôstojníci a vojaci spriatelenej armád. Po smrti Františka Jozefa sa radikálne mení vzhľad tejto medaile. Jej nová podoba sa zavádza dňa 4. apríla 1917. Na prednej strane sa nachádzal portrét cisára Karola v maršalskej uniforme s radom Zlatého rúna a nápisom Karol z milosti Božej rakúsky cisár, český kráľ a apoštolský kráľ. Na reverze sa zmenil názov z Tapferkeit na FORTITVDINI [statočnosť]. Podľa údajov Viedenskej mincovne bolo len počas 1. svetovej vojny vyrobených 950 tisíc bronzových, 384 tisíc malých strieborných, 143 tisíc veľkých strieborných a 3 700 zlatých medailí.

Vojské významenie **Vojský jubilejný kríž 1908** – (Militär Jubiläumskreuz 1908) bol založený k 60. výročiu vlády cisára Františka Jozefa I. (10. 8. 1908). Významenie má tvar tzv. Tatzekreuz-u (tvar podobný nemeckému železnému krížu) s priemerom okolo 37 mm a vavrínovým vencom medzi ramenami. V strede kríža je kruhový medailón s priemerom 20 mm, v ktorom sa nachádza portrét panovníka otočeného doľava. Naľavo od neho je malý nápis FRANC. IOS. I. Reverz je hladký s nápisom 1948 – 1908 v dvoch riadkoch. Kríž bol vyrábaný z pozlátenej mosadze. Nosil sa na bielej stužke s červenými pásmi. Dňa 31. decembra 1914 adresoval cisár František Jozef mužom svojej armády a námorníctva rozkaz, aby všetci rezervní dôstojníci (od poručíka vyššie) a úradníci, ktorí sa zú-

častňujú prebiehajúcej vojny boli významení týmto významením ako výraz špeciálnej pocty.

Železný kríž za zásluhy (Eisernes Verdienstkreuz) bol založený dňa 1. apríla 1916 cisárom Františkom Jozefom I. v dvoch variantoch: s korunou a bez koruny. Bol udeľovaný vojakom, ktorí nedosiahli dôstojnícku kruhovosť. Má tvar kríža s centrálnym kruhovým medailónom. Na líčnej strane sú v strede medailónu iniciály FJ a kruhopis VIRIBUS UNITIS [Spojenými silami]. Na rubovej strane je v medailóne letopočet 1916 a na leme kruh so štylizovaným vavrínovým vencom.

Vojský kríž (Karl-Truppen-Kreuz) založil cisár Karol po nástupe na trón dňa 13. decembra 1916. Tvar významenia (kríž na vavrínovom venci) pripomína vojský kríž z obdobia vojen s napoleonským Francúzskom (1813-1814). Vojský kríž bol za cisára Karola udeľovaný všetkým vojakom bez ohľadu na hodnosť, ktorí bojovali na frontovej línii počas troch mesiacov. Na líčnej strane je nápis „GRATI PRINCEPS ET PATRIA CAROLUS IMP. ET REX“ (Vďačný princ a vlasť Karol cisár a kráľ), na rubu iniciála „C“ pod rakúskou a uhorskou korunou, nápis „VITAM ET SANGVINEM“ (životom a krvou) a datovanie 1916 (rímskymi číslami). Priemer kríža sa pohybuje okolo 30 mm. Ako materiál na výrobu poslužil zinok.

Na pamiatku 1. svetovej vojny bola Františkom Jozef I. razená aj medaila VIRIBUS UNITIS (spojenými silami) s priemerom 31 mm, ktorá má na líčnej strane vyrazené poprsia

štyroch spojencov a na rubu delo, tzv. tlstú Bertu, na pozadí horskej krajiny s polkruhovým nápisom v hornej časti A VILÁGHÁBORU EMLÉKÉRE (Na pamiatku svetovej vojny) a letopočtom 1914 – 16 v dolnej časti.

Aj následnicke štáty, konkrétne Maďarsko a Československo vydali na pamiatku bojov počas prvej svetovej vojny niekoľko významení. Maďarsko dňa 14. novembra 1929 vydalo bronzovú postriebrnú medailu s priemerom 37 mm. Verzia pre priamych účastníkov mala na líčnej strane prekrížené meče, na ktorých leží maďarský štátny znak s korunou, okolo je veniec z vavrínovej a dubovej vetvičky. Na reverze je vojská helma, pod ktorou je letopočet 1914-1918 a nad ňou polkruhový nápis „PRO DEO ET PATRIA“ (za Boha a národ) a vavrínové vetvičky.

V Československu bola v období rokov 1918-1948 razená bronzová pamätná medaila s textom FIDAC (Medzinárodná federácia starých bojovníkov) a letopočtom 1918-1919 na líčnej strane a antickou ženskou postavou na rubu (s priemerom 36 mm) a bronzová medaila DOK „Za verné služby 1914-1919“ s hlavou panovníka a kruhopisom KAREL IV. OTEC VLASTI - ZAKLADATEL NÁRODNÍCH GARD.

PhDr. Ivana Strakošová

- už po tretíkrát dostal od voličov jednohlasný mandát vo voľbách ríchtára Ferencz Katzer;
- riaditeľstvo humenskej izraelit-skej elementárnej školy zorganizovalo pre nevidiacich osobitný kurz čítania a písania;
- miestne dobročinné ženské a dievčenské spolky pod vedením svojich tajomníkov zorganizovali v prospech Ligy ochraňujúcej deti dobrovoľnú zbierku, svoje príspevky mohli Humenčania odovzdať do pokladničiek na Hlavnej ulici a na Andrassyho námestí;
- uverejnené bolo nariadenie Maďarskej kráľovskej kúrie, že vydatá žena si nemôže zriadiť obchod alebo firmu pod svojich dievčenským menom a nemožno ju ani zaregistrovať na súde;
- dňa 2. a 3. apríla sa uskutočnili hlavné vojské odvody, na ktoré sa malo dostaviť 680 osôb, dostavilo sa však iba 230 a odvedených bolo 72;
- noviny oznamovali, že v máji sa začne s výstavbou telefónnej siete, zavedenie bude stáť 120 korún a hovor so Sátoraljauhelom bude

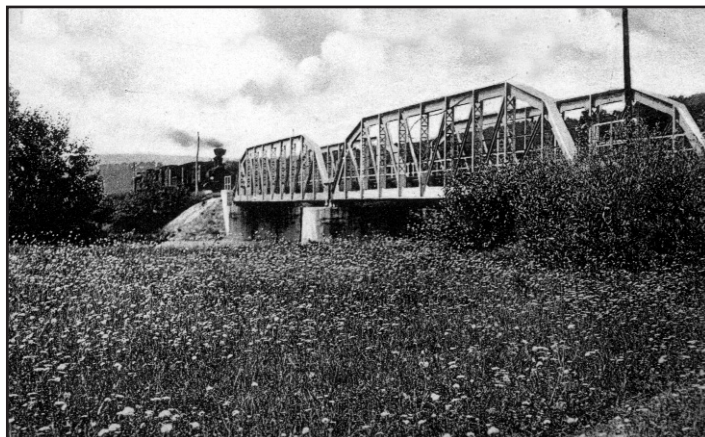
STALO SA V ROKU 1909

Vybrané z novin Humenné a vidiek (Homonna és vidéke)

stáť 1 korunu, v auguste však už s lútosťou písali, že telefón nebude;

- samovzdelávací krúžok humenskej priemyselnej a obchodnej mládeže „skončil“ pre nedostatok peňazí;

- v Humennom chýbali lekári, nemocnica nemala stály lekársky dozor a vedenie, zastupovaním bol poverený už aj tak dosť vyťažovaný okresný lekár, lekár

Železničný most na trati do Stakčína

- mal plat 1400 korún ročne;
- štátna drevárska odborná škola usporiadala výstavu výrobkov svojich žiakov, spomedzi ktorých vynikli práce Jánoša Prunyiho, Deža Hutku a Kálmána Waldfogela;
- v polročnom hlásení Humenskej ľudovej knižnice sa uvádza, že jej služby využilo 189 osôb, ktoré prečítali 208 diel;
- okolie Humenného, Michaloviec a Vranova sa v septembri stalo dejiskom vojenských manévrov;
- do kancelárie spoločnosti stavajúcej železnicu Humenné – Stakčín sa vlámali zloději a ukradol „výborné turecké cigary“, zlodēja nechytili;
- pri hasení požiaru na Kosuthovej ulici sa „chabro držali“ žiaci drevárskej odbornej školy;
- 1. decembra dali do užívania trať Humenné – Stakčín;
- v decembri sa občania mesta hromadne hlásili do Pellegriniho šermiarskej školy;
- 28. decembra vypukol pri železničnej stanici požiar haldy drevej guľatiny.

REKONŠTRUKCIA RENESANČNÉHO

Pohľad na renesančný kaštieľ v Humennom (sídlo Vihorlatského múzea v Humennom).

Prvá fáza stavebných činností v múzeu predstavovala prípravu 4891 štvorcových metrov užitočnej plochy v pivničných priestoroch, na prvom a na druhom nadzemnom podlaží k stavebným zásahom. Demontované boli všetky expozície a dlhodobé výstavy. V zaujme ochrany a bezpečnosti zbierkových predmetov boli všetky múzejné zbierky opäť katalogizované, zabalené do ochranných fólií a sústredené vo vybraných priestoroch expozícií alebo v depozíte múzea v Kamenici nad Cirochou. Mobilár a ostatný majetok múzea bol uložený v pivničných priestoroch kaštieľa alebo v Kamenici nad Cirochou. Predmety, ktoré nebolo možné premiestniť boli obalené ochranným materiálom.

Statické zabezpečenie podzákladovej časti objektu sa realizovalo cieľenou tlakovou injektážou polyuretánovou dvojzložkovou živicom v súčinnosti s injektážnou ocelovou kotvou s valcovaným zavítom. Pomocou obturátorov sa touto metódou sanovali aj trhliny v nadzemnej časti obvodových konštrukcií. Zároveň sa uskutočnila sanácia ocelových tyží.

V celom objekte kaštieľa bola v interiéroch popri obvodových múroch odstraňovaná pôvodná vrstva podlahy. Na odkrytom priestore bola vyhlásená montážna „ryha“, do ktorej sa zabudovávali rozvodové siete všetkých modernizovaných systémov kaštieľa. Náročnou činnosťou boli podvrátky širokých múrov, ktoré dosahujú šírku zhruba až dva metre.

V rámci modernizácie vykurovacieho systému v kaštieľských priestoroch boli všetky vykurovacie rozvody vymenené za medené. Celkom 208 pôvodných tepelných telies bolo demontovaných. Radiátory boli následne preplachnuté, odtlakované a po ošetrení novými nátermi boli opätovne nainštalované na pôvodné miesta. Na každý radiátor sa osadili regulačné ventily s termostatickou hlavicou a rohové armatúry umožňujúce bezpečné vypustenie radiátora.

KAŠTIEĽA V HUMENNOM

V priebehu stavebných prác sa pravidelne konali kontrolné dni za účasti zástupcov všetkých zainteresovaných. Dňa 6.10.2008 sa veľkého kontrolného dňa zúčastnila aj poslankyňa NR SR a zastupiteľstva PSK Jana Vaľová (prvá sprava), predseda PSK MUDr. Peter Chudík (druhý sprava) a ďalší poslanci PSK za okres Humenné.

Náročnou a zdĺhavou a vysoko profesionálne odbornou činnosťou v posledných fázach rekonštrukčných prác bolo reštaurovanie štukových stropov. V niektorých prípadoch sa pracovalo aj v desať metrovej výške. Celkovo bolo zreštaurovaných zhruba 800 m² stropných plôch so štukovou výzdobou.

Nevyhnutnou súčasťou stavebných rekonštrukčných prác v kaštieli sa od počiatku plánovania rekonštrukcie stala modernizácia elektrickej zabezpečovacej signalizácie objektu, elektrickej požiarnej signalizácie a zabezpečovacieho kamerového systému. V rámci ochrany a bezpečnosti kultúrnych pamiatok ide o splnenie bezpečnostných štandardov kaštiela ako kultúrnej pamiatky.

Súčasťou stavby a b n ý c h úprav v areáli kaštiela boli náročné elektroinštalačné práce. Následne po týchto zásahoch v interiéri kaštiela boli nutné maľarske zásahy. Celkovo bolo upravených a vymaľovaných takmer 20 tisíc metrov štvorcových stien a ťažko prístupných stropov.

Posledné stavebné úpravy v rámci rozsiahlej rekonštrukcie predstavovalo pokladanie nových podlahových povrchov, ktoré nahradzovali pôvodné podlahové plastové krytiny, čím sa priestory hygienicky i esteticky zjednotili.

Stavba bola ukončená 30.1. 2009. Finančné prostriedky na túto investičnú akciu získal Prešovský samosprávny kraj z Európskej banky pre rozvoj.

Stavebné činnosti v interiéroch kaštiela vystriedali upratovacie práce, opätovné sťahovanie a rozmiestňovanie jednotlivých zbierkových predmetov.

Dvojstranu pripravil V. Fedič

ÚSPEŠNÉ PREZENTAČNÉ AKTIVITY

Napriek tomu, že prvoradnou činnosťou Vihorlatského múzea v Humennom v predchádzajúcom období bola rozsiahla rekonštrukcia interiérov kaštieľa, náležitú pozornosť sme venovali aj prezentačným aktivitám. Bola to celkom logická snaha neprerušiť kontakt so svojimi návštevníkmi. Ako mimoriadnu situáciu vyhodnotilo múzeum obdobie, keď došlo k úplnej demontáži troch stálych expozícií múzea (Z dejín Rómov na Slovensku, Z dejín mesta Humenné a Prírodovednej expozície) a Umelecko-historická expozícia bola v dôsledku rekonštrukcie verejnosti neprístupná.

Avšak ani tento značný komunikačný handicap nám nezabránil v úsilí, aby sme realizovali úspešné výstavné projekty a tradičné kultúrne podujatia. Prvýkrát v histórii múzea sa nám v tejto oblasti múzejnej práce podarilo výraznejšie presadiť aj mimo hraníc Slovenska.

Yuri Dojc v strednej Európe

Otvorenie výstavy v družobnom meste Humenného v maďarskej Máteszálke

Výstava aktov kanadského fotografa, humenského rodáka, Yuriho Dojca preklenula hranice. V uplynulom roku ju mohlo obdivovať publikum v poľskom Krasyczine, v maďarskej

Máteszálke, v českej metropole Prahe (otvorenia výstavy sa okrem autora zúčastnili aj veľvyslanec Kanady pre Českú republiku a Slovensko, ako aj ďalšie osobnosti kultúrneho a

spoločenského života) a v Košiciach.

Akty, ktoré sú doménou Dojcovej tvorby sa predstavujú v kolekcii tridsiatich ôsmich fotografií. Modelky i amatérky, prezentované v najrozličnejších prostrediach vyjadrujú krásu, zmyselnosť, iróniu i kontrast, či kúsok vtipu. Výstavy boli mimoriadne kladne prijaté odbornou i laickou verejnosťou.

Významný prínos tohto projektu bol nielen v neopakovateľnom estetickom zážitku, ale i v úspešnej propagácii nášho regiónu a Slovenska prostredníctvom umenia. Z úrovne Vihorlatského múzea v Humennom to bol výrazný signál toho, že aj vo finančne a personálne poddimenzovaných podmienkach vieme pripraviť a manažovať náročný kultúrny projekt, ktorý dokázal zaujať nielen doma, ale aj v zahraničí.

Karpatská kraslica 2009

Tradičné múzejné podujatie Karpatská kraslica sa v tomto roku v galerijných priestoroch Vihorlatského múzea v Humennom konalo už po 17 krát. Výstavu veľkonočných kraslíc podporilo 45 autorov z rôznych oblastí Slovenska, 10 autorov vystavujúcich v Múzeu kraslíc v mestečku Zengővarkony v Maďarsku a dve autorky z poľskej gminy Zarszyn.

Vystavované kraslice prezentovali rôznorodosť tradičných

i nových techník reprezentujúcich kultúrnu rozmanitosť jednotlivých karpatských krajín. V rámci tohtoročnej výstavy prevládali techniky výškrabávania, voskovania, batikovania a odrôtovania kraslíc, ale aj textilné variácie, zdobenie kraslíc aplikáciou štrasu, farebných fólií a iných netradičných materiálov. V rámci súťažnej prehliadky vystavovaných kraslíc odborná porota ako najlepšie vyhodnotila kolekcie šiestich účastníkov.

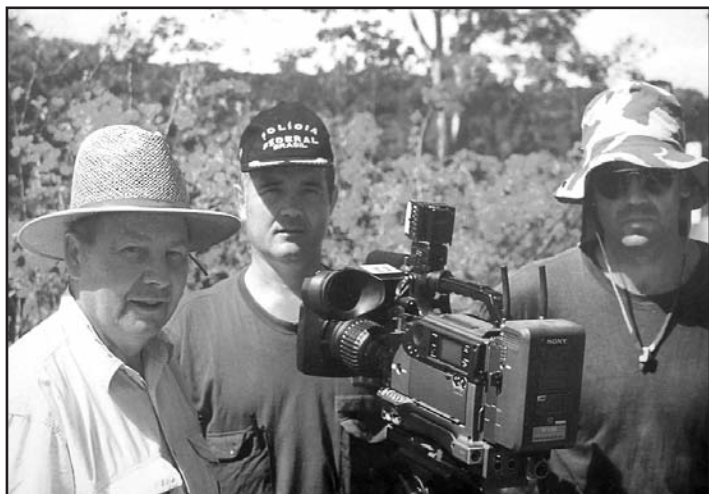
Genéza tejto výstavy je spätá s dlhodobým projektom Múzea a etniká, ktorý realizujú všetky pracoviská Slovenského národného múzea zaoberajúce sa mapovaním a dokumentáciou života a kultúry etník na Slovensku. Na projekte v minulosti participovalo aj Vihorlatské múzeum v Humennom.

Chute a vône Slovenska

Výstava prostredníctvom samostatných celkov prezentuje osobitosti a špecifiká kuchárskych tradícií jednotlivých etník žijúcich na Slovensku. Zameriava sa na zaujímavosti prípravy jedál v rámci významných príležitostí v rodinnom živote Slovákov, Židov, Rómov, Maďarov, Nemcov, Chorvátov, Ukrajincov, Rusínov i Čechov. Výstava prezentuje typické jedlá štedrovečerného stola Ukrajincov, jedlá pripravované na počesť Veľkej noci a paschy u Rusínov, ukážky svadobnej hostiny Maďarov. Pútavým prvkom výstavy je prezentácia osobitého kočovného spôsobu života a stravovania Rómov, zvyklosti židovského sabatu, českého „posvícení“, viechy a vinohradníctva v živote Nemcov, prípravy husaciny v chorvátskych rodinách a napokon domáce pečenie slovenského chleba.

VÍHORLATSKEHO MÚZEA V HUMENNOM

Rudolf Schuster (prvý zľava) s účastníkmi expedície

Rudolf Schuster

Rudolf Schuster, významná osobnosť politického života, bývalý prezident Slovenskej republiky a primátor mesta Košice, scenárista, prozaik a dramatik sa predstavuje ako vnímavý pozorovateľ krajiny v úlohe fotografa i kameramana. Túžba po spoznaní krás tejto juhoamerickej krajiny pramenila z rozprávania autorovho otca Aloisa, ktorý absolvoval prvú expedíciu ešte v 20-tych rokoch minulého storočia. V roku 1991 spoločne s kamera-

filmový a fotografický materiál z troch expedícií zachytáva nielen prírodné bohatstvo čarokrásnej juhoamerickej krajiny, ale i život domorodého obyvateľstva, život zlatokopov či zberačov kaučuku.

Brazília očami troch generácií

Vihorlatské múzeum v Humennom v spolupráci s Technickým múzeom v Košiciach pripravilo výstavu reportážnych a dokumentárnych fotografií prezidenta Slovenskej republiky Rudolfa Schustera

z výpravnej cesty autora a spoločníkov v Brazílii. Výstava vyše 80 fotografií dokumentujúcich cestu po exotických brazílskych zákutiach nesie názov Brazília očami troch generácií.

manom Rudolfom Ferkom a Pavlom Hlucháňom a neskôr v roku 2001 s rodinou (manželkou a deťmi) sa autor výstavy vydáva na tretiu cestu rodiny Schusterovcov do vnútrozemia Brazílie.

Múzejný kalendár

Múzejný kalendár obsahuje štrnásť obrazových farebných listov a text v slovenčine, angličtine, francúzštine, nemčine a poľštine. Obrazový materiál kalendára predstavuje vyobrazenie unikátnych priestorov renesančného kaštieľa. Pätnásť listová strana obrazom a textom v uvedených jazykových mutáciách v krátkosti prezentuje históriu humenského kaštieľa.

Súťaž o najkrajší kalendár Slovenska je na Slovensku tradičným podujatím. V tomto roku sa uskutočnil 17. ročník tejto prestížnej súťaže. Súťaž každoročne vyhlasuje a organizuje Klub fotopublicistov, ktorý pracuje v rámci Slovenského syndikátu novinárov. Víťazné kalendáre, ktoré vzišli z jednotlivých súťažných kategórií tvoria putovnú výstavu v jednotlivých slovenských mestách. Prvá výstava sa konala dňa 13. marca 2009. Prípravu a vydanie kalendára koncepčne a organizačne realizovalo Vihorlatské múzeum v Humennom. Projekt finančne zabezpečil Úrad Prešovského samosprávneho kraja.

V spolupráci s Úradom Prešovského samosprávneho kraja sa Vihorlatské múzeum v Humennom v uplynulom roku zapojilo do celoslovenskej súťaže prípravy prezentačného kalendára na rok 2009. V súťaži o najkrajší kalendár Slovenska 2009 získal nástenný kalendár pod názvom Renesančný kaštieľ v Humennom druhé miesto v kategórii nástenných kalendárov regiónov.

Osobnosť i tvorba brekovského výtvarníka Milana Mihaľka nie je neznáma. Grafik, maliar a nesporne i experimentátor využívajúci nuansy poznaných maliarskych a grafických technik pôsobil dlhé roky ako výtvarník v Chemlone (1959-1990). Od roku 1990 pôsobil v slobodnom povolaní.

Milan Mihaľko Retrospektíva

Povolanie výtvarníka mu naplno umožnilo umelecký rozlet. V početných figurálnych kompozíciách, zobrazeniach krajiny či zátišiah pretavil prevažne vo výraznej typizujúcej štýlizácii dušu bohéma. Výstava Retrospektíva v spomienkových návratoch prináša prierez tvorby tejto významnej osobnosti výtvarného života nášho regiónu. V čase od 24. mája do 30. júna sa v galerijných priestoroch Vihorlatského múzea predstavi časť grafického a maliarskeho diela tohto autora. Výstava nie je len „brekovskou reminiscenciou“, ale predovšetkým dôkazom výnimčnosti, zrodenej práve v našom regióne.

Deň svätého Huberta

Deň svätého Huberta na Zemplíne patrí k tradičným podujatiam, ktoré Vihorlatské múzeum v Humennom pripravuje v spolupráci so Spolkom svätého Huberta na Zemplíne. Poslednými ročníkmi podujatia sa nám podarilo úspešne „prekročiť“ hranice regiónu i Slovenska a na podujatiach sme privítali hostí, ako aj účinkujúcich z Poľska, Maďarska a Českej republiky. Ako súčasť podujatia sa na nádvorí kaštieľa koná svätohubertska omša a odovzdávanie ocenení za rozvoj poľovníctva v regióne. Kultúrny program za účasti verejnosti prebieha v areáli skanzenu a je prezentáciou poľovníckych tradícií. K najpútavejším patria vystúpenia sokoliarov, chovateľov poľovníckych psov, ukážky poľovníckych signálov (foto dole) a rôzne súťaže s poľovníckou tematikou.

Dvojstranu pripravil V. Fedič a Z. Petrová

ÚSPEŠNÉ MÚZEJNÉ PODUJATIA

S priaznivou odozvou u verejnosti sa stretávajú projekty, ktoré Vihorlatské múzeum pripravuje v priebehu celého roka. K tradičnému Medzinárodnému dňu múzeí a výstave kraslíc pribudli v posledných rokoch Vianoce v múzeu, Deň sv. Huberta, INSITA, Medová nedeľa, Návraty rodákov, ako aj podujatia náučného a vedeckého charakteru.

V rámci cyklu Návraty rodákov sme predstavili tvorbu fotografa Mikuláša Jacečka (v strede).

Výtvarného plenéra INSITA 2009 sa zúčastnili rezbári a maliari z Poľska, Maďarska, Francúzska a Slovenska.

Historický šerm je každoročnou súčasťou osláv Medzinárodného dňa múzeí.

Program MDM 24. 5. 2009

v kaštieli

14.00 hod.

Slávnostné otvorenie MDM

Otvorenie výstav

14.00-17.00 hod.

Strašidlá v kaštieli

OZ Priatelia Múzy Michalovce

18.00 hod.

Skupina historického šermu COHORS z Prešova

14.00-18.00 hod.

Prehliadka umelecko-historickej expozície a výstav

Výstavy:

Dialógy

Milan Mihaľko - Retrospektíva

Chute a vône Slovenska - tradícia kulinárskej kultúry

v skanzene

14.00-18.00 hod.

Prehliadka Expozície ľudovej architektúry a bývania

Ukážky ľudových remesiel a umeleckej výroby

Rekreačné jazdenie na koňoch

Štefan Barančík-Kamenica n/ Cir.

15.00 hod.

Svätá liturgia Pravoslávnej cirkvi

v chráme sv. Michala Archanjela

16.00 hod.

Vystúpenie ľudového

folklórneho súboru MAKOVICA zo Svidníka

Celodenná vstupenka:

Kaštiel: dospelí 2€ deti 1€

Skanzen: dospelí 2€ deti 1€

VIHORLATSKÉ MÚZEUM V HUMENNOM

Námestie slobody 1, 066 18 Humenné

tel.: 057 / 775 3176, tel./fax: 057 775 2240

E-mail: sekretariat@muzeumhumenne.sk, www.muzeumhumenne.sk

RÁVŠTEVRÉ HODINY

Počas sezóny (1.5. - 31.10)

Kaštiel: Pondelok - Piatok 9.00 - 18.00 hod.

Sobota - Nedeľa 14.00 - 18.00 hod.

Skanzen: Pondelok - Nedeľa 9.00 - 18.00 hod.

Mimo sezóny (1.11 - 30.4)

v pracovných dňoch od 8.00 do 15.30 hod

MÚZEJNÉ NOVINY - Vydalo VIHORLATSKÉ MÚZEUM V HUMENNOM pri príležitosti Medzinárodného dňa múzeí v máji 2009. Redakčná a grafická úprava: Mgr. Vasil Fedič, riaditeľ múzea. Tlač: Buraľ, Jovsa. NEPREDAJNÉ.